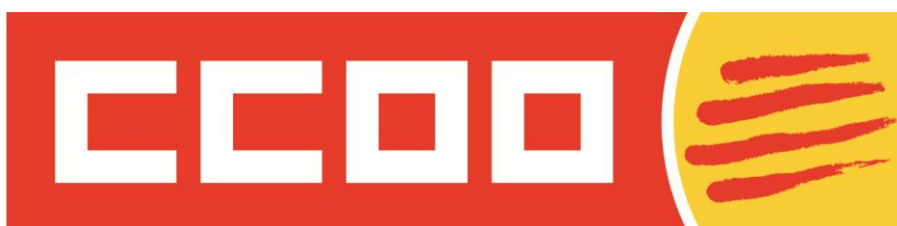

MAPA DE L'ATUR A CATALUNYA 2012

SECRETARIA DE SOCIOECONOMIA

Elaboració: Romina Garcia Inglés

Març 2013

ÍNDEX

1.INTRODUCCIÓ	PÀG. 3
2.EL MAPA DE L'ATUR A CATALUNYA: COMARQUES	PÀG. 4
3.EL MAPA DE L'ATUR A CATALUNYA: MUNICIPIS	PÀG. 10
4.EL PERFIL DE L'ATUR	PÀG. 11
5.PROTECCIÓ PER ATUR I DESPROTECCIÓ DE LES PERSONES	PÀG. 13
6.RESUM	PÀG. 15
7.CONCLUSIONS	PÀG. 17
8.ANNEXES	PÀG. 18

1-INTRODUCCIÓ

Un any més, presentem el **Mapa de l'atur**, informe que descriu la situació de l'atur a Catalunya l'any 2012 des d'un punt de vista territorial. Malauradament la crisi sostinguda en el temps, deixa unes xifres de l'atur que si bé sabem que han deixat d'augmentar amb la intensitat que ho van fer als inicis de la crisi entre el 2007 fins el 2010, continuen creixent castigant, encara més, la població treballadora i el nostre mercat de treball. Un any més, aquesta situació evidencia la manca de recuperació econòmica per una banda, i per l'altra, una continuada destrucció de llocs de treball.

En el primer apartat d'aquesta anàlisi territorial, situem el **mapa de tendència de l'atur registrat** on es destaquen les comarques que han patit els increments interanuals més significatius de l'atur entre els anys 2011 i 2012. A la vegada, també presentem un **mapa d'incidència de l'atur registrat** on mostrem les taxes absolutes d'atur calculades per totes les comarques de Catalunya.

A part de la realitat comarcal, també hem considerat oportú fer una aproximació municipal i per això, hem dedicat un apartat d'aquest document a observar la situació referent a **les taxes absolutes d'atur a nivell municipal**.

Aquest informe també recull **el perfil de les persones aturades a desembre de 2012** amb l'objectiu de conèixer el volum de persones aturades i quines són les seves característiques personals incidint, sobretot, en l'atur de llarga durada que cada cop pateixen més persones en el nostre país.

Per concloure aquest informe, hem considerat important plasmar tant la situació de les **persones beneficiàries de prestacions per atur** analitzant la seva evolució en relació el 2011, com la **desprotecció de les persones** que no tenen feina ni recursos alternatius a les rendes del treball. Per aquesta part final, ens hem centrat en la situació de les llars catalanes i en el risc de pobresa i exclusió social que cada cop més persones pateixen.

2-EL MAPA DE L'ATUR A CATALUNYA: COMARQUES.

L'informe que desenvolupem a continuació requereix d'uns aclariments previs sobre la metodologia utilitzada en aquesta aproximació a la situació de l'atur en els territoris de Catalunya.

L'anàlisi de l'atur a nivell territorial inferior a la demarcació provincial es troba limitada a l'explotació de dades disponibles de l'atur registrat publicades pels serveis públics d'ocupació. Cal tenir en compte que aquesta font correspon a un registre administratiu de les persones inscrites com a aturades a les Oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya i que presenta diferències importants respecte l'Enquesta de Població Activa de l'INE que és la font principal en les anàlisis del mercat de treball i la que adopta criteris de classificació internacional. D'altra banda, l'Enquesta de Població Activa (EPA) no proporciona dades desagregades a nivell comarcal i municipal.

L'elaboració de les dades de l'atur registrat difereix de les de l'EPA no només pel que fa a la metodologia de recollida de dades (la primera és un registre administratiu mentre que la segona obté les dades mitjançant una enquesta), sinó que també pel que fa a la definició dels col·lectius reconeguts en situació d'atur. L'atur registrat correspon a les demandes d'ocupació pendents de cobrir l'últim dia de cada mes a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya. En aquest registre s'exclouen alguns col·lectius que sí estan contemplats a les estimacions de l'atur de l'EPA: assistents a cursos de formació professional ocupacional inferiors a vint hores lectives, els treballadors afectats per Expedients de Regulació d'Ocupació de suspensió temporal i els treballadors amb contracte fixe discontinu quan es troben inscrits com a demandants d'ocupació fora del període d'activitat.

En aquest informe, com en realitzats anteriorment, utilitzem un indicador d'incidència de l'atur a nivell territorial que anomenem "taxa absoluta d'atur"¹. Aquesta taxa es calcula a partir de la divisió de la mitjana anual de persones registrades com a aturades i la població entre 16 i 64 anys de cada àmbit territorial, atès que no existeixen estimacions fiables sobre la població activa a nivell territorial. Per tal de reduir el component estacional en la comparació entre dos mesos particulars, el numerador correspon a la mitjana anual de l'atur registrat de cada comarca o municipi, mentre que el denominador s'obté de les dades del Padró Continu facilitades per l'Idescat.

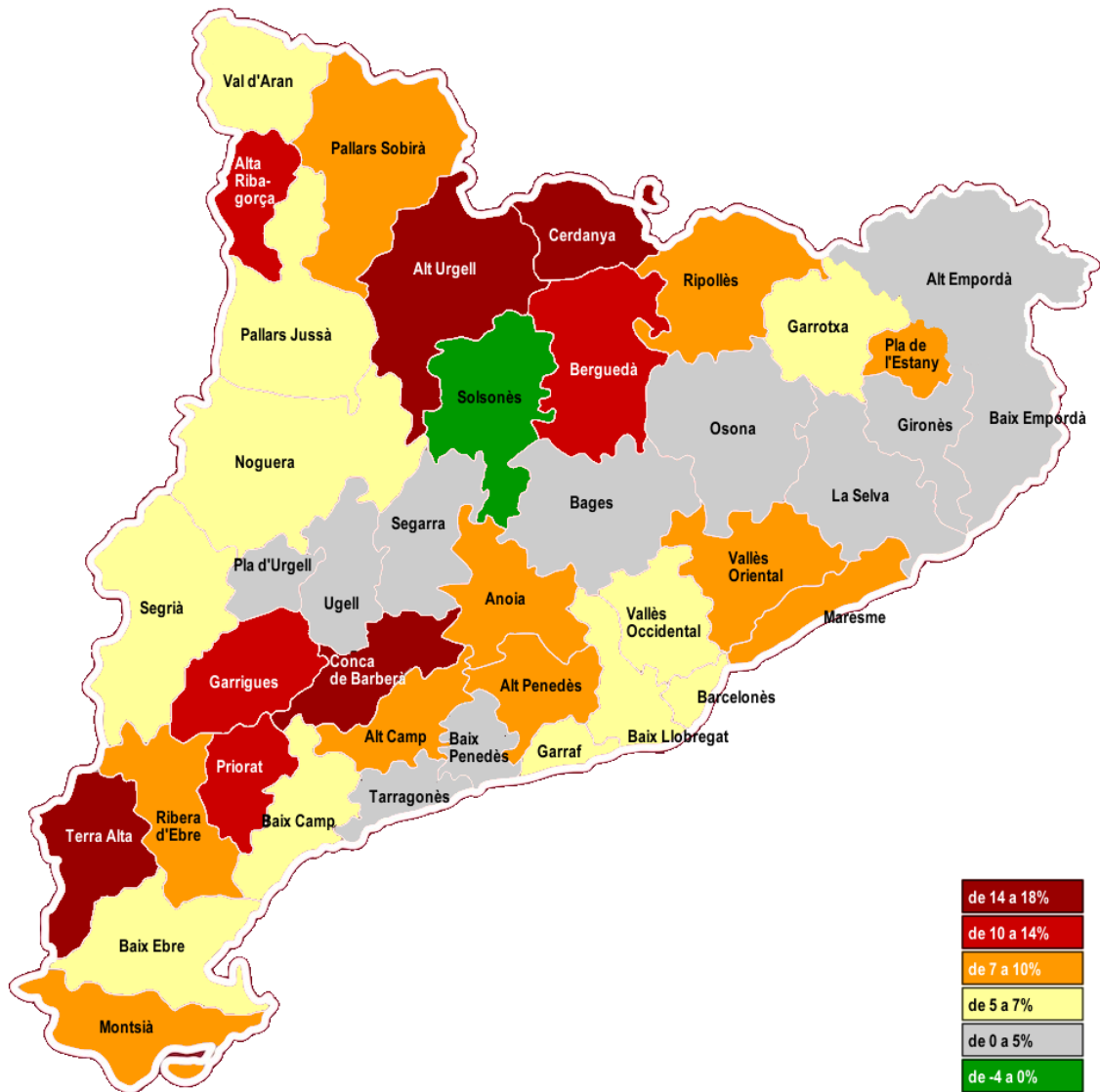
El **Mapa 1 de tendència de l'atur registrat** representa gràficament la variació interanual de la mitjana del nombre de persones registrades com a aturades a les comarques de Catalunya. Aquest mapa mostra l'evolució del nombre de persones aturades en relació l'any 2011.

---

¹ Toharia, Alonso-Villar, del Rio (2009) "Un análisis espacial del desempleo a nivel municipal", Revista de Economía Aplicada, 49 (XVII): 47-80.

MAPA 1 DE TENDÈNCIA DE L'ATUR REGISTRAT A CATALUNYA 2012

(variació interanual de l'atur registrat 2011-2012)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i del Padró Continu de 16 a 64 anys de l'Idescat.

Aquesta aproximació, ens permet, un any més, distingir les comarques que han incrementat amb més o menys intensitat les xifres de l'atur. Enguany, cal destacar que el **Solsonès** és l'única comarca que presenta una tendència negativa de l'atur en relació el 2011. Cal recordar que el 2011, aquesta demarcació va aconseguir reduir l'atur respecte el 2010 juntament amb quatre comarques més. No obstant, el 2012 la reducció de l'atur del Solsonès és gairebé testimonial, tant en termes absoluts com relatius (-28 persones i una reducció del -3,3%).

Pel que fa a les comarques que han patit els increments d'atur més accentuats i molt per sobre la mitjana catalana que se situa en el 6% d'increment, trobem la següent relació de demarcacions:

TAULA 1

Comarca	Mitjana atur registrat 2012	Variació 2011-2012 (N)	Variació 2011-2012 (%)	Dif. respecte mitjana catalana (punts percentuals)
Terra Alta	658	99	17,8	11,8
Conca de Barberà	1.506	199	15,2	9,2
Cerdanya	944	123	15,0	9,0
Alt Urgell	1.204	154	14,6	8,6
Alta Ribagorça	173	20	13,1	7,1
Priorat	626	67	12,1	6,1
Berguedà	3.371	356	11,8	5,8
Garrigues	1.109	113	11,4	5,4
Total Catalunya	634.260	36.035	6,0	--

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació.

Com podem veure a la **taula 1**, la demarcació amb l'increment relatiu més accentuat de l'atur respecte el 2011 és la Terra Alta amb un 17,8% d'augment i 11,8 punts percentuals per sobre de la mitjana catalana. En segon lloc, la Conca de Barberà i la Cerdanya amb un increment similar del 15,2% i 15% respectivament, es troben 9,2 i 9 punts percentuals per sobre de la mitjana general.

L'Alt Urgell incrementa en 154 persones i un 14,6%, l'Alta Ribagorça ho fa en un 13,1% i el Priorat en un 12,1%. El Berguedà amb un 11,8% i les Garrigues amb un 11,4% d'increment es situen entorn als 6 punts percentuals per sobre la mitjana catalana.

TAULA 2

Comarca	Mitjana atur registrat 2012	Variació 2011-2012 (N)	Variació 2011-2012 (%)	Dif. respecte mitjana catalana (punts percentuals)
Pla d'Urgell	2.353	58	2,5	-3,5
Segarra	1.378	35	2,6	-3,4
Baix Empordà	10.862	293	2,8	-3,2
Selva	13.618	426	3,2	-2,8
Tarragonès	21.301	824	4,0	-2,0
Gironès	14.692	576	4,1	-1,9
Osona	13.220	538	4,2	-1,8
Urgell	2.653	110	4,3	-1,7
Alt Empordà	10.709	441	4,3	-1,7
Total Catalunya	634.260	36.035	6,0	--

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació.

La **taula 2** ens recull les comarques que es troben més per sota de la tendència general catalana. En aquest sentit, **el Pla d'Urgell és la demarcació que pateix l'increment d'atur més lleu el 2012, amb un 2,5% de variació i 3,5 punts percentuals per sota de la dada general.** Seguidament trobem la Segarra amb un 2,6% d'augment i 3,4 punts per sota la mitjana. El Baix Empordà amb una variació del 2,8% i la Selva amb un 3,2% si situen 3,2 i 2,8 punts percentuals respectivament per sota la mitjana.

Cal indicar que al final d'aquest informe, a l'apartat d'annexos es troben les taules amb la informació completa per totes les comarques catalanes. Aquí només hem volgut destacar les demarcacions que es situen més per sobre i més per sota de la mitjana d'atur catalana.

Tot i no patir els increments tant accentuats d'atur com en anys anteriors, Catalunya presenta el 2012 un panorama desolador i preocupant en tant que continua augmentant l'atur i deixa 36.035 persones més sense feina en relació el 2011.

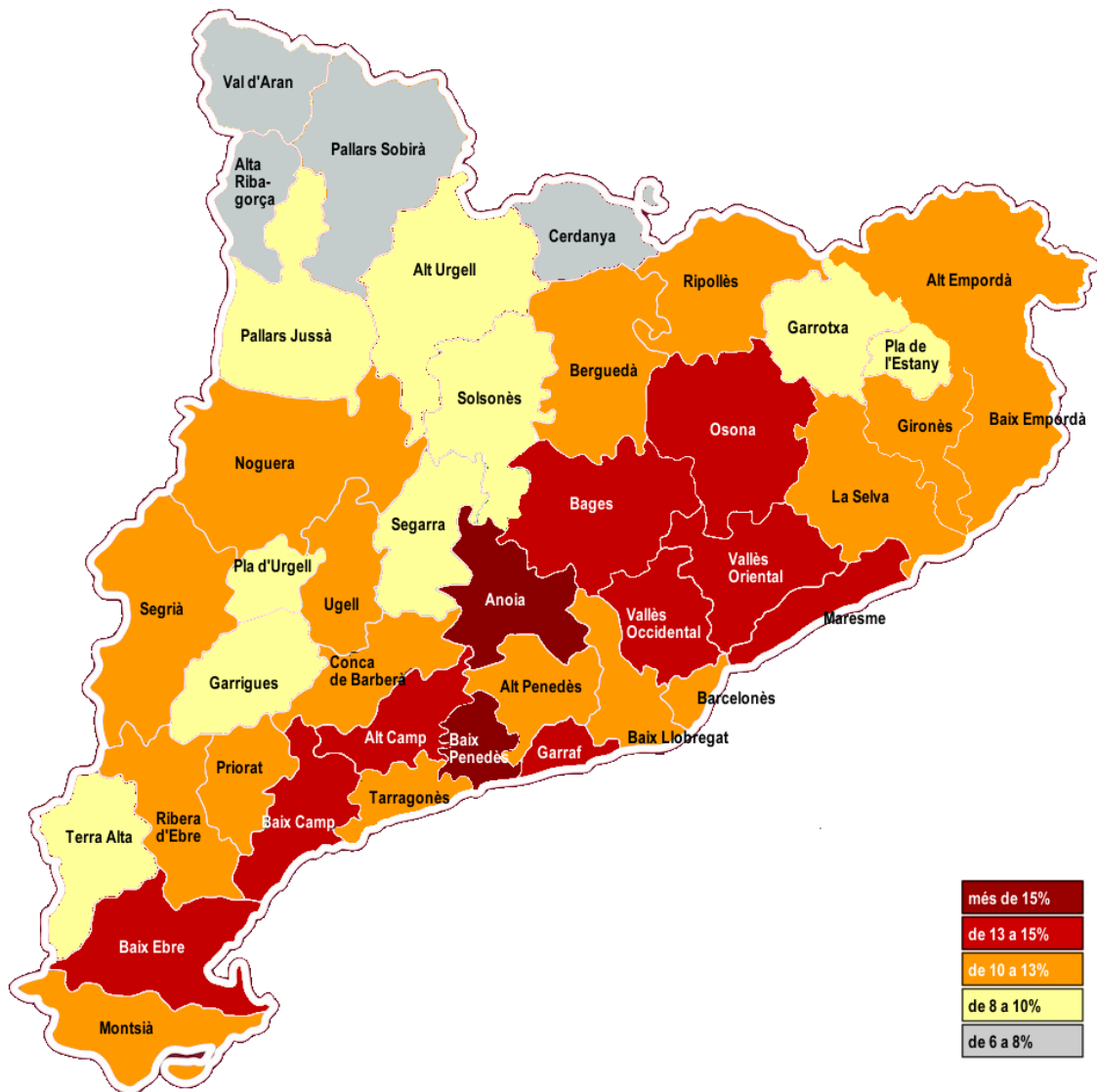
Cal tenir present, que l'atur de llarga durada, que pateixen cada cop més persones treballadores, fa que el registre de l'atur s'allunyi cada cop més de la crua realitat que presenta el nostre mercat de treball, en tant que, cada cop són més persones les que esgoten les prestacions per atur i no renoven la demanda d'ocupació per poca confiança en trobar una feina. **La mitjana anual d'atur el 2012 és de 634.260 persones.** Per tant, la desacceleració de l'augment de l'atur no indica una millora de la situació actual, sinó que malauradament es continua destruint ocupació i les persones expulsades del mercat de treball tenen cada cop menors possibilitats de trobar una feina i majors possibilitats d'esgotar els recursos alternatius a les rendes del treball.

Un cop analitzada la tendència comarcal de l'atur registrat l'any 2012, passem a conèixer la incidència de l'atur per cada demarcació, és a dir, l'impacte de l'atur sobre la població potencialment activa de cada àmbit.

MAPA 2 D'INCIDÈNCIA DE L'ATUR REGISTRAT A CATALUNYA 2012

(taxes absolutes d'atur comarcal 2012)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del Treball i del Padró Continu de 16 a 64 anys de l'Idescat.

El **Mapa 2 d'incidència de l'atur registrat pel 2012**, mostra, un any més, com **les comarques de l'àmbit metropolità, comarques del Camp de Tarragona i les centrals, són les que pateixen amb més intensitat l'atur ja que presenten les taxes absolutes d'atur més elevades i molt per sobre de la mitjana catalana.**

En primer lloc, **el Baix Penedès amb una taxa del 16,8% és la comarca que pateix l'impacte de l'atur de manera més acusada**, 4,2 punts percentuals per sobre de la mitjana catalana. **Seguidament**, i a certa distància, **trobem l'Anoia amb una taxa de 15,2%** i 2,6 punts per sobre la mitjana. El Vallès Occidental, amb una taxa del 14% se situa en tercer lloc i el Vallès Oriental i el Garraf comparteixen una taxa del 13,7%.

TAULA 3

Comarca	Mitjana atur registrat 2012	Taxa absoluta d'atur
Baix Penedès	11.256	16,8
Anoia	11.848	15,2
Vallès Occidental	84.288	14,0
Vallès Oriental	37.074	13,7
Garraf	13.593	13,7
Baix Ebre	7.302	13,6
Maresme	39.587	13,6
Alt Camp	4.002	13,4
Bages	16.087	13,4
Osona	13.220	13,1
Baix Camp	16.914	13,1
Montsià	6.131	13,0
Baix Llobregat	70.110	13,0
Berguedà	3.371	12,9
Alt Penedès	8.854	12,7
Total Catalunya	634.260	12,6

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació i del Padró Continu 2012 de l'Idescat.

En total hi ha 15 comarques que se situen per sobre la mitjana catalana, és a dir, que presenten el nombre més elevat de persones registrades com a aturades sobre el total de la població potencialment activa, en aquest cas, de 16 a 64 anys.

Per altra banda, també hi ha comarques que s'allunyen de la tendència general mostrant un impacte força més lleu de l'atur. En aquest cas hem volgut destacar-ne quatre. **En primer lloc l'Alta Ribagorça amb una taxa del 6%, se situa 6,6 punts percentuals per sota de la mitjana catalana.** La **Val d'Aran** amb una taxa del 6,4% i **la Cerdanya** amb una taxa del 7,2%. I el **Pallars Sobirà** amb una taxa del 7,4% i 5,2 punts per sota de la mitjana general. Aquestes quatre són les que més s'allunyen de la tendència global, mostrant una incidència de l'atur inferior en relació a la població potencialment activa.

TAULA 4

Comarca	Mitjana atur registrat 2012	Taxa absoluta d'atur
Pallars Sobirà	372	7,4
Cerdanya	944	7,2
Val d'Aran	470	6,4
Alta Ribagorça	173	6,0
Total Catalunya	634.260	12,6

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació i del Padró Continu 2012 de l'Idescat.

El cas del Solsonès, que en l'anàlisi de tendència, hem pogut veure com era l'única comarca que reduïa l'atur, podem veure en l'anàlisi d'incidència o d'impacte de l'atur, que se situa per sota la mitjana catalana, concretament 3 punts percentuals i una taxa del 9,6%.

L'anàlisi de la incidència de l'atur no només reflecteix els diferents impactes de la crisi sobre les pautes d'especialització de l'estructura productiva de les comarques catalanes, sinó també les conseqüències derivades dels moviments de població dels darrers anys.

Cal recordar que un any més, el Baix Penedès, que és la comarca amb la taxa absoluta d'atur més elevada de tot el territori català, és també la comarca que ens aquests darrers anys ha experimentat un creixement de població notable com a conseqüència de la seva proximitat a poblacions centrals. Aquesta és una hipòtesi que es constata amb l'anàlisi de l'atur a nivell municipal, ja que cinc municipis d'aquesta demarcació es troben entre les primeres posicions del rànquing de taxa absoluta d'atur (El Montmell, Santa Oliva, Albiniana, La Bisbal del Penedès i el Vendrell).

3-EL MAPA DE L'ATUR A CATALUNYA: MUNICIPIS.

En aquest apartat, ens hem centrat en les taxes absolutes d'atur de cada municipi català per conèixer l'impacte d'aquest indicador a un nivell més concret, com és l'àmbit municipal.

Pel volum de dades que hem generat en aquest apartat, als annexes hi ha dues taules amb la informació municipal. Ambdues ofereixen la mateixa informació, però una taula es troba ordenada per rànquing de taxes absolutes d'atur i l'altra per ordre alfabètic, per agilitar la consulta.

Si tenim present que la taxa absoluta d'atur per Catalunya és del 12,6%, els municipis que superen en major diferència aquest resultat són **Santa Margarida de Montbui amb un 21,5% i gairebé 9 punts percentuals per sobre la mitjana**. Seguidament, Badia del Vallès amb un 20,9% de taxa absoluta d'atur i el Montmell amb un 20,3% d'atur. Santa Oliva amb un 19,5% i Vilanova del Camí amb un 19,3% es situen en quart i cinquè lloc respectivament.

Entre aquests municipis que encapçalen el rànquing també n'hi ha d'altres que hem inclòs en la següent taula i que ens permeten veure que són municipis que pertanyen al Baix Penedès com hem constatat anteriorment.

TAULA 5

Municipi	Mitjana atur registrat 2012	Taxa absoluta d'atur
Santa Margarida de Montbui	1.382	21,5
Badia del Vallès	1.863	20,9
Montmell, el	203	20,3
Santa Oliva	422	19,5
Vilanova del Camí	1.635	19,3
Sant Miquel de Fluvià	103	19,3
Albinyana	291	19,3
Bisbal del Penedès, la	421	18,9
Torrelles de Foix	285	18,3
Montferri	45	18,3
Vendrell, el	4.452	18,2
Canovelles	1.972	18,1
Vespella de Gaià	49	18,0
Total Catalunya	634.260	12,6

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació i del Padró Continu 2012 de l'Idescat.

La incidència de l'atur municipal ens permet veure que la majoria de municipis pertanyen a les comarques amb les taxes absolutes d'atur més altes, com son el cas de l'Anoia, el Vallès Occidental i sobretot, el del Baix Penedès.

Per contra, els municipis amb les taxes d'atur nul·les o més baixes, són Tiurana (0%), Sant Esteve de la Sarga (0,3%), Pardines i Riu de Cerdanya (ambdues amb un 0,7%). Totes molt per sota de la mitjana general del 2012.

La relació de totes les taxes absolutes d'atur municipals es poden consultar en els annexes d'aquest informe.

4-PERFIL DE L'ATUR

En aquest apartat, donada la importància que malauradament té l'increment de l'atur, hem volgut destacar el perfil de les persones que es troben sense feina el 2012. Per tal d'analitzar l'evolució de l'atur segons diferents variables com el sexe, l'edat, la durada de la demanda i el nivell d'estudis, entre altres, hem treballat les dades que ofereix l'Observatori d'Empresa i Ocupació a 31 de desembre de 2012.

En aquest cas, el volum de persones aturades es concentra en els homes, de 45 i més anys, amb un nivell d'estudis d'educació general, de nacionalitat espanyola, que prové del sector serveis i treballava en ocupacions elementals.

Tot i ser una fotografia que no ha variat massa en aquests darrers anys afectats per la crisi, sí que hem de destacar-ne alguna diferència en l'evolució d'aquest últim any.

TAULA 6

		% distribució	Variació interanual	
			(N)	(%)
Sexe	Homes	51	9.941	3,1
	Dones	49	22.771	7,8
Edat	De 16 a 24 anys	7	-5.770	-11,7
	De 25 a 29 anys	9	-3.387	-5,4
	De 30 a 44 anys	41	9.396	3,7
	De 45 i més anys	43	32.473	13,2
Durada de la demanda	Fins a 6 mesos	43	-13.336	-4,6
	De 6 a 12 mesos	18	5.440	5,0
	Més de 12 mesos	39	40.608	19,1
Nivell d'estudis	Sense estudis	1	373	4,2
	Estudis primaris incomplets	5	-2.079	-5,9
	Estudis primaris complets	9	-2.123	-3,7
	Prog. Formació professional	9	6.319	12,8
	Educació general	62	16.245	4,3
	Tècnics-professionals superiors	6	6.842	20,4
	Estudis universitaris	8	7.152	15,4
	Altres estudis post-secundaris	0	-17	-2,7
Nacionalitat	Nacionalitat espanyola	79	37.451	7,9
	Nacionalitat estrangera	21	-4.739	-3,4
Ocupació	Directors i gerents	2	479	4,9
	Professionals científics i intel·lectuals	6	4.627	13,2
	Tècnics i professionals de suport	9	5.511	10,7
	Empleats oficina comptables i administratius	12	6.713	9,4
	Treballadors restauració, personals i venedors	18	8.401	7,7
	Treballadors act. Agrícoles, ramaders i pesqueres	1	208	3,2
	Artesans, treballadors indústries i construcció	16	1.883	1,9
	Operadors instal·lacions i màquines, i muntadors	8	2.661	5,6
	Ocupacions elementals	28	2.240	1,2
Sector d'activitat	Agricultura	2	1.573	13,7
	Indústria	15	2.682	2,8
	Construcció	15	-3.321	-3,3
	Serveis	63	33.054	8,8
	SOA (sense ocupació anterior)	5	-1.276	-4,1

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori d'Empresa i Ocupació.

Entre **sexes**, podem veure que el 51% del total de persones registrades com a aturades són homes, però **cal destacar el fort increment de dones aturades respecte el 2011, ja que suposen 22.771 dones i un increment interanual del 7,8%**. Per tant, així com als inicis de la crisi, els homes eren els més afectats per l'atur i compten encara com el grup més nombrós d'aturats, les dones pateixen ara, els increments més acusats, fet que fa preveure que a curt termini passin a ser elles les més nombroses en termes d'atur, com en situacions estructurals d'atur i no conjunturals com és el cas actual.

Per altra banda, cal matisar que si bé hi ha un 43% del total d'aturats que porta menys de sis mesos a l'atur, també hi ha un **39% que porta més d'un any a l'atur**, concretament 253.526 persones el 2012. En aquest cas, el realment preocupant és l'augment del nombre de persones que porten més d'un any sense feina, ja que **hi ha 40.608 persones més que porten més d'un any a l'atur o el que és el mateix, s'ha incrementat en un 19,1% el nombre de persones que**

es troben en aquestes circumstàncies. Per contra, s'ha reduït el nombre de persones que porten menys d'un any a l'atur, que en situació de destrucció d'ocupació, respon en gran part, a un allargament del període de desocupació i no a la incorporació en el mercat de treball.

També és interessant destacar **la reducció de població aturada estrangera (-3,4% i -4.739 persones menys que el 2011) que es produeix de forma paral·lela a la caiguda de població total immigrant**, que mostra, en part, que persones d'aquest col·lectiu deixen el nostre país per retornar al seu o bé per anar-ne a un altre on sí hi ha oportunitats laborals.

Aquest fenomen també s'ha detectat entre els joves ja que si mirem l'evolució de l'atur dels joves d'entre 16 i 24 anys, podem veure com aquest s'ha reduït en 5.770 joves (-11,7%) i sabem que la població activa d'aquest col·lectiu també s'ha reduït el 2012 en relació el 2011. La reducció de persones joves aturades, si bé no respon a una incorporació al mercat de treball, sí respon a dues decisions. Una és el retorn de joves al sistema educatiu on reprenen els estudis abandonats en època d'abundants oportunitats laborals i l'altra, és la sortida del país per trobar una feina a l'estranger.

Amb tot això, podem dir que si bé el perfil de l'atur a grans trets és similar al d'anys anteriors afectats també per la crisi, podem constatar canvis en el comportament de la població aturada que influiran a curt termini en el perfil de l'atur a Catalunya.

5-PROTECCIÓ PER ATUR I DESPROTECCIÓ DE LES PERSONES

La destrucció d'ocupació sostinguda en el temps fa que cada cop hi hagi més persones a l'atur i que gran part d'aquestes persones, pel fet de no reincorporar-se al mercat de treball, esgotin els recursos econòmics dels que disposaven. Aquesta situació, cada cop més greu i patida per més famílies conforme passen els mesos, l'analitzem per una banda des de la protecció o desprotecció de les persones treballadores i per l'altra, des de la incidència a les llars catalanes.

TAULA 7

	des. 2012	des. 2011	Variació (N)	Variació (%)
Persones beneficiàries prestacions per atur	432.975	449.288	-16.313	-3,6

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social. Desembre 2012.

La **taula 7** ens mostra l'evolució del nombre de persones beneficiàries de prestacions per atur a Catalunya el 2012 en relació el 2011. Com podem veure en aquest cas, s'han reduït en un 3,6% i 16.313 persones beneficiàries menys.

TAULA 8

	Prestació contributiva			Subsidi			Renda Activa d'Inserció (RAI)		
	Des. 2012	Variació interanual (N)	Variació interanual (%)	Des. 2012	Variació interanual (N)	Variació interanual (%)	Des. 2012	Variació interanual (N)	Variació interanual (%)
Barcelona	167.469	-11.085	-6,2	121.778	-3.135	-2,5	17.945	3.271	22,3
Girona	25.906	-1.958	-7,0	20.621	-1.329	-6,1	2.045	428	26,5
Lleida	13.242	-490	-3,6	8.030	-489	-5,7	1.169	271	30,2
Tarragona	27.851	-2.221	-7,4	23.400	-34	-0,1	3.519	458	15,0
Catalunya	234.468	-15.754	-6,3	173.829	-4.987	-2,8	24.678	4.428	21,9

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministerio de Empleo y Seguridad Social. Desembre 2012.

La **taula 8** ens mostra **l'evolució decreixent tant del nombre de persones beneficiàries de prestacions contributives com del subsidi. Tendència que es repeteix a totes les províncies.** Pel total de Catalunya, la prestació contributiva ho fa en un -6,3% i el subsidi en un -2,8%, mentre que l'evolució de la Renda Activa d'Inserció ha estat a l'alça en un 21,9%.

Si tenim en compte que el nombre de persones aturades entre el mateix període analitzat (desembre 2011 i desembre 2012) ha augmentat en 32.712 persones, o el que és el mateix, un 5,3%, podem afirmar que **a Catalunya s'incrementa el nombre de persones sense feina que no cobren prestacions.**

El 2012 augmenten les persones registrades com aturades mentre que es redueix el nombre de persones que no cobren prestacions per atur.

Per complementar la informació sobre persones beneficiàries que dóna el Ministerio de Empleo y Seguridad Social, hem volgut reflectir una dada que ens ofereix l'Idescat a partir de l'Enquesta de Població Activa segons la percepció o no de prestacions o subsidis en relació a la població desocupada. Aquesta dada creiem que és important tenir-la present, perquè és una aproximació més fidel a la realitat ja que té en compte totes les persones desocupades, no només les que es troben registrades a les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya.

En aquest sentit, el darrer trimestre de 2012 segons l'EPA, **de les 885.100 persones desocupades, 569.300 no perceben subsidi o prestació per atur.** Això es tradueix en un 64,3% del total de persones desocupades, resultat que evidencia que **Catalunya té cada cop més persones treballadores sense rendes alternatives al treball i per tant, en risc d'exclusió social.**

Segons l'EPA, un 64,3% del total de persones desocupades no cobren subsidi o prestació per atur el darrer trimestre de 2012. Això suposa 69.300 persones més que el 2011 i un augment del 14%.

Per acabar, hem volgut conèixer la incidència de l'atur a les llars catalanes i seguint amb dades extretes de l'Enquesta de Població Activa podem veure com a les llars catalanes, es reflecteixen les conseqüències negatives de la crisi econòmica. En primer lloc s'ha donat una lleu reducció dels habitatges familiars com a resultat, del reagrupament familiar ocasionat per

la manca d'ocupació i d'ingressos que cada cop més persones pateixen i impossibiliten el pagament del preu del lloguer o de les quotes hipotecàries.

TAULA 9

Llars a Catalunya	4t trim 2011	4t trim 2012	Variació (N)	Variació (%)
Habitatges sense perceptors d'ingressos	99.400	117.700	18.300	18,4
Habitatges amb tots els actius desocupats	225.100	266.800	41.700	18,5

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Enquesta de Població Activa (Idescat).

En segon lloc, el nombre d'habitatges sense perceptors d'ingressos a Catalunya és cada cop major. **En relació el 2011, hi ha 18.300 habitatges més que presenten aquesta circumstància, o el que és el mateix, s'ha donat un augment del 18,4%.**

I en tercer lloc, el 2012 **tenim 41.700 llars catalanes més on tots els actius es troben desocupats. Aquest augment es tradueix en un 18,5% i fa palès que situació de moltes famílies, és avui dia, molt delicada.**

L'atur no deixa de créixer i cada cop són més les persones que esgoten les prestacions i resten sense protecció. El risc de caure en la pobresa i l'exclusió social és cada cop major i s'estén entre la població que no pot fer front a les necessitats bàsiques per viure d'una manera digna.

6.RESUM

MAPA DE L'ATUR

- Si bé el 2011 hi havia 5 comarques catalanes que van aconseguir reduir l'atur, el 2012 només el Solsonès presenta una tendència negativa del -3,3% i 28 persones aturades menys.
- La Terra Alta és la demarcació que presenta els resultats més negatius, ja que incrementa en un 17,8% l'atur respecte el 2011 i se situa gairebé 12 punts percentuals per sobre la mitjana catalana.
- El Pla d'Urgell és la comarca que presenta l'increment més lleu de l'atur, un 2,5% i 3,5 punts percentuals per sota de la tendència global.
- Tot i no patir els augments tan acusats que vam constatar als inicis de la crisi entre el 2008 i el 2010, Catalunya continua presentant un panorama desolador i crític en tant que hi ha 36.000 persones aturades més que fa un any, donant un resultat de 634.260 persones de mitjana anual.
- En relació a la incidència de l'atur, el Baix Penedès torna a ser la comarca amb el major impacte de l'atur, concretament amb una taxa del 16,8%, 4,2 punts per sobre de la taxa absoluta d'atur catalana. I l'Anoia amb una taxa del 15,2% es troba en segon lloc.
- L'Alta Ribagorça és la comarca amb la taxa absoluta d'atur més baixa de totes les demarcacions catalanes, només un 6% i 6,6 punts per sota de la tendència general. La Val d'Aran amb un 6,4% és la segona demarcació amb menor taxa absoluta d'atur.

- Per municipis, Santa Margarida de Montbui és la que encapçala la llista de major afectació de l'atur amb una taxa del 21,5%, 9 punts per sobre la total. Seguidament, trobem Badia del Vallès amb una taxa del 20,9%.

PERFIL DE L'ATUR

- El major volum de persones aturades el trobem en els homes, de 45 i més anys, amb un nivell d'estudis d'educació general, de nacionalitat espanyola, que prové del sector serveis i que treballava en ocupacions elementals.
- Malgrat haver-hi més homes aturats que dones, els forts increments d'atur que presenten elles, faran que passin a ser elles les més afectades per l'atur com en situacions estructurals d'atur i no conjunturals com ara.
- L'efecte desànim es dona tant en la població estrangera que decideix abandonar el país, com entre la població jove que o bé retorna al sistema educatiu o marxa a l'estranger a buscar feina.
- Si bé el perfil de l'atur és similar al d'anys anteriors afectats per la crisi, els canvis en el comportament de la població aturada influiran directament en el perfil de l'atur a Catalunya futur.

PROTECCIÓ PER ATUR I DESPROTECCIÓ DE LES PERSONES

- Si bé l'atur registrat no ha deixat d'augmentar, l'evolució de les prestacions per atur ens indica que el nombre de persones beneficiàries és cada cop menor. Per tant, s'evidencia una major desprotecció de les persones treballadores.
- L'Enquesta de Població Activa també ens alerta, de manera més preocupant, de la situació de desprotecció de cada cop més persones que, consegüentment, estan abocades a patir risc d'exclusió social.
- Hi ha un increment del 18,4% del nombre d'habitatges sense perceptors d'ingressos a Catalunya, o el que és el mateix, 117.700 llars.
- S'ha donat un augment del 18,5% de llars on tots els actius es troben desocupats, això significa que 266.800 llars es troben amb greus dificultats per fer front a les necessitats bàsiques per viure dignament.
- Cada cop són més nombroses les famílies que corren risc de caure en la pobresa i patir exclusió social.

7.CONCLUSIONS

L'anàlisi del mapa de l'atur, del perfil de l'atur i de la situació de protecció i desprotecció de la població catalana desocupada, ens fa reivindicar, una vegada més, que la generació d'ocupació impulsada per polítiques públiques d'inversió i reactivació econòmica és la clau per sortir de la crisi que ja fa cinc anys que venim patint.

Cada cop és més evident que les polítiques d'austeritat i de retallades no funcionen i creiem que l'escenari que mostra aquest informe contribueix a evidenciar que la situació no només no porta un bon rumb, sinó que la dramàtica realitat s'està tensant fins al límit, posant en perill la convivència en el nostre país.

Des de CCOO defensem unes polítiques que se centrin en les persones i no només en la reducció del dèficit públic. Les polítiques s'han de concentrar en l'estímul de l'activitat econòmica facilitant la creació d'ocupació, en l'impuls de la inversió pública i en facilitar l'accés al crèdit tant a empreses com a famílies.

Fa uns dies, en un altre informe fet pel nostre sindicat, fèiem balanç de l'any d'entrada en vigor de la darrera Reforma Laboral i vam poder constatar les conseqüències nefastes de la mateixa perquè s'ha fet palès el seu fracàs, ja que no només no ha generat ocupació com es deia que es pretenia, sinó que ha contribuït a incrementar el nombre de persones aturades i ha precaritzat, encara més, les condicions de treball de les persones que encara mantenen les seves feines.

És per això, que reclamem la retirada de les mesures d'aquesta darrera reforma ja que és injusta amb les persones i ineficient per crear ocupació. A més, altres drets de les persones com l'educació, la salut, els serveis públics i la protecció per atur, entre altres, també s'han anat reduint o anul·lant amb altres reformes, provocant una situació insostenible.

La criminalització de les persones aturades per part del Govern s'ha d'aturar, cada cop són més les persones que esgoten els recursos alternatius a les rendes del treball i romanen a l'atur perquè el mercat de treball no dóna feina, només expulsa persones treballadores, cada cop amb més facilitat.

Per això creiem que cal garantir la protecció de les persones que han perdut la feina i considerem essencial donar resposta urgent a les necessitats dels milers de persones aturades, tant amb l'impuls de polítiques d'estímul econòmic per a la creació d'ocupació, com potenciant un servei públic d'intermediació laboral, eficaç i de qualitat i vetllant per una oferta formativa adient i ajustada a les necessitats del mercat de treball perquè les persones puguin trobar feina.

8.ANNEXES

Classificació comarcal taxes absolutes d'atur 2012

Comarques	Variació 2011-2012 (N)	Variació 2011- 2012 (%)	Comarques	mitjana atur registrat	Taxa absoluta atur
Terra Alta	99	17,8	Baix Penedès	11.256	16,8
Conca de Barberà	199	15,2	Anoia	11.848	15,2
Cerdanya	123	15,0	Vallès Occidental	84.288	14,0
Alt Urgell	154	14,6	Vallès Oriental	37.074	13,7
Alta Ribagorça	20	13,1	Garraf	13.593	13,7
Priorat	67	12,1	Baix Ebre	7.302	13,6
Berguedà	356	11,8	Maresme	39.587	13,6
Garrigues	113	11,4	Alt Camp	4.002	13,4
Ribera d'Ebre	137	9,7	Bages	16.087	13,4
Pallars Sobirà	28	8,2	Osona	13.220	13,1
Vallès Oriental	2.768	8,1	Baix Camp	16.914	13,1
Anoia	870	7,9	Montsià	6.131	13,0
Alt Camp	280	7,5	Baix Llobregat	70.110	13,0
Montsià	428	7,5	Berguedà	3.371	12,9
Alt Penedès	615	7,5	Alt Penedès	8.854	12,7
Pla de l'Estany	118	7,3	Catalunya	634.260	12,6
Maresme	2.687	7,3	Tarragonès	21.301	12,4
Ripollès	111	7,1	Baix Empordà	10.862	12,3
Baix Llobregat	4.592	7,0	Gironès	14.692	11,8
Vallès Occidental	5.462	6,9	Barcelonès	176.480	11,8
Baix Ebre	469	6,9	Segrià	16.539	11,7
Baix Camp	1.080	6,8	Selva	13.618	11,5
Noguera	182	6,7	Alt Empordà	10.709	11,4
Garraf	828	6,5	Noguera	2.883	11,2
Segrià	966	6,2	Urgell	2.653	11,2
Garrotxa	196	6,0	Conca de Barberà	1.506	11,1
Catalunya	36.035	6,0	Ripollès	1.687	10,2
Pallars Jussà	48	6,0	Ribera d'Ebre	1.553	10,1
Val d'Aran	23	5,2	Priorat	626	10,1
Barcelonès	8.491	5,1	Pla d'Urgell	2.353	9,7
Baix Penedès	541	5,0	Garrotxa	3.440	9,6
Bages	710	4,6	Solsonès	837	9,6
Urgell	110	4,3	Pallars Jussà	842	9,5
Alt Empordà	441	4,3	Segarra	1.378	9,0
Osona	538	4,2	Garrigues	1.109	8,8
Gironès	576	4,1	Pla de l'Estany	1.735	8,5
Tarragonès	824	4,0	Alt Urgell	1.204	8,5
Selva	426	3,2	Terra Alta	658	8,5
Baix Empordà	293	2,8	Pallars Sobirà	372	7,4
Segarra	35	2,6	Cerdanya	944	7,2
Pla d'Urgell	58	2,5	Val d'Aran	470	6,4
Solsonès	-28	-3,3	Alta Ribagorça	173	6,0